

כ"ה אב תשע"ז
17 אוגוסט 2017

מנהלי בתי הספר
רכזים ומורים

שלום רב!

חוזר מפמ"ר במוזיקה תשע"ח

עם סיום חופשת הקיץ ובפתחה של שנת תשע"ח הבאה עלינו לטובה, אני מבקש לברך אתכם בברכת שנת לימודים פורייה ומוצלחת עם המשך עשייה מוסיקלית חינוכית, איכותית ומגוונת, שנת יצירה, שנה של גילוי עניין, אתגר והנאה בתהליך ההוראה.

ברצוני להודות לכם על העבודה הקשה וההירתמות לתהליך בחינת הבגרות החיצונית. התרשמתי עמוקות מהדאגה לתלמידיכם וממחויבות עמוקה להובילם להצלחות. זה לא מובן מאליו וראוי להערכה.

ברצוני להדגיש כי לכולנו אותה מטרה. הצלחת תלמידיכם והצלחתכם להובילם לתהליך חינוכי וערכי משמעותי ולהישגים היא הצלחת הפיקוח על החינוך המוסיקלי.

כבכל שנה נשים דגש על תפקידינו כמורים המובילים את מקצוע המוזיקה מתוך מקצועיות ומתוך למידה ערכית, משמעותית, מעמיקה ויצירתית. נשים דגש על חיפוש דרכים שיעודדו את התלמידים לחדוות למידה תוך מתן כלים ופיתוח מיומנויות מקצועיות, אסטרטגיות לחשיבה מסדר גבוה, תהליכי חקר, פדגוגיה דיגיטלית בד בבד עם פיתוח רגישות, קבלת והכלת האחר.

במהלך תקופת ההטמעה (שתמשך גם בשנת תשע"ח) בחינת הבגרות תיכתב בשתי גרסאות (גרסת נייר וגרסה מקוונת), על כל המורכבות והמגבלות שבכך. במהלך תקופה זו יעשה שימוש בשאלות מתוך מאגר שאלות באתר מפמ"ר, שיעברו סטנדרטיזציה ע"י וועדת בחינת בגרות, וזאת על מנת להקל את התהליך.

בחינת הבגרות של שנה"ל תשע"ח תהיה ללא שינוי מבחינת נושאי הבחינה, היקפה ומבנה הבחינה.

במסגרת ההערכה הבית ספרית אנו שואפים לעבור למודל הוראה-למידה-הערכה, המציב בפני כולנו אתגר. על מנת להיענות לאתגר בצורה המיטבית נשים השנה דגש רב על למידת חקר, תלקיט ולמידה מבוססת פרויקטים - PBL - בכנסים, בהשתלמויות, בימי עיון ובמפגשי הדרכה.

כולי תקווה, שהמעבר למבנה הבחינה החדש תוך דיון מעמיק והרחבת מעגלי השיח והשותפות עמכם יהווה עבור כולנו שינוי מבורך, שיוביל להעמקת הלמידה המשמעותית בתחום המוזיקה.

בצלאל קופרוסר – מפמ"ר מוזיקה

להלן פירוט התכנים בחוזר זה:

תוכן

- 3.....הודעות כלליות המזכירות הפדגוגית.....
- 3.....שאלות העמ"ר (ערכים, מעורבות, רלוונטיות) :
- 3.....לשמור על קשר: עדכון פרטים.....
- 4.....למידה מעמיקה ומשמעותית בתחום הדעת מוזיקה.....
- 4.....תכניות ומחשבות לעתיד:
- 5.....מתווה תכנית הלימודים במוזיקה ואופני הערכה בשנת תשע"ח.....
- 5.....מודל הלימודים במגמת המוזיקה:
- 6.....מסגרת השעות השנתית והסמסטריאלית עבור מגמת המוזיקה – מינימום:
- 7.....בחינת בגרות מוזיקה במועד קיץ תשע"ח.....
- 7.....בחינות הבגרות הארצית:
- 7.....בחינה מותאמת לבעלי לקויות למידה – למסמך הנחיות המזה"פ לחץ כאן.....
- 7.....הטמעת מודל ההיבחנות החדש:
- 8.....רסיטל בגרות תשע"ח.....
- 8.....פרטים ונהלים לרסיטל חיצוני בהיקף של 5 יח"ל בלבד.....
- 8.....תקצוב מגמות המוזיקה.....
- 8.....השכלה כללית.....
- 8.....מעורבות אישית וחברתית.....
- 9.....מידע ואתרי שיתוף ברשת.....
- 9.....השתלמויות, כנסים וימי עיון במוסיקה.....
- 9.....השתלמויות תשע"ח.....
- 9.....לשמור את היום.....
- 10.....הצגת תוצרים במסגרת כינוסי הרכבים.....
- 10.....צוות הפיקוח וההדרכה על לימודי המוזיקה תשע"ח.....

הודעות כלליות המזכירות הפדגוגית

Head of Pedagogical Affairs

رئيس السكرتارية التربوية

שאלות העמ"ר (ערכים, מעורבות, רלוונטיות) :

מורים יקרים,

בשנה הקודמת העמקנו את הערך, מעורבות והרלוונטיות (עמ"ר) בלמידה, בהוראה ובהערכה. הדבר בא לידי ביטוי בפיתוח המקצועי, בשיח בכיתה, ובהכנסת כ-5 נקודות העוסקות בעמ"ר בבחינת הבגרות.

בשנה זו נעמיק ונרחיב את השיח על המעורבות, הרלוונטיות והערכיות בתוך הלמידה, ובהערכה. אנו מבקשים מכם לשלב את השיח הזה בלמידה ובכיתות. כמו כן, נרחיב את שאלות העמ"ר במבחני הבגרות עד לכדי כ-10 נקודות לשאלה שתכלול סעיפי ידע וערכים.

אנו מזכירים שעיקר מטרתנו היא הלמידה בכיתה, ושתשובה נכונה תהא רק תשובה המבוססת על ידע של תחום הדעת.

למאמרים בנושא שאלות העמ"ר ולשאלות נוספות בכלל תחומי הדעת ראו [כאן](#).

לשמור על קשר: עדכון פרטים

אנו רואים חשיבות רבה בעדכון שוטף של המערכת בפרטי כל בתי הספר, היקפי שעות, מספרי תלמידים והמורים למוזיקה המלמדים במגמה. לצורך כך נבנה ממשק נתונים אשר נשלח אליכם בדוא"ל, אותו אנו מבקשים למלא ע"פ ההנחיות, שניתנו לכם בכנס הרכזים בקיץ. כמו כן אנו שואפים להנחיל שיח קבוע ונמשך של קהילת מורים באמצעות כנסים, מפגשי הדרכה אישיים וקבוצתיים, מפגשים וירטואליים, השתלמויות וימי עיון. כל התכתבות עם הפיקוח על הוראת המוזיקה תתבצע אך ורק באמצעות

[הדואר האלקטרוני](#).

- נבקשכם להקפיד ולהשתמש רק בטפסים הרשמיים.

למידה מעמיקה ומשמעותית בתחום הדעת מוזיקה

במהלך השנים האחרונות אנו נערכים להכנסת ולהטמעת בגרות חיצונית במקצוע המוזיקה. לצורך כך פותחו חומרי לימוד, נערכו השתלמויות מורים ובוצעה הלימה בין היקף חומר הלימוד לבגרות לבין מספר שעות הלימוד על פני שלוש השנים.

נמשיך את יישום הלמידה המשמעותית הלכה למעשה. אנו נערכך לכך בפיתוח מקצועי, שיתמקד הן בשיטות ההוראה PBL, למידת חקר ותלקיט והן בשיטות הערכה.

בשנים האחרונות משרד החינוך מוביל את התפיסה של למידה משמעותית. אנו רואים בכך חלון הזדמנויות לחולל שינוי מהותי, לסייע בעיצובו של בוגר חושב, ערכי ומשכיל ולזמן לתלמידים התנסויות פעילות וחוויותיות, פיתוח כישורי חשיבה מסדר גבוה, למידה שיתופית ועבודת צוות.

למידה משמעותית הינה תפיסת עולם. ככזו נשאף ליישמה בשנים הבאות באופן מודרג בשני חלקי הבחינה, הן בבחינה החיצונית (50%) והן בהערכה החלופית (50%).

תכניות ומחשבות לעתיד:

- בעתיד ולאחר תהליך הדרגתי בחינת הבגרות החיצונית תהיה מורכבת הן משאלות או פרטי בחינה, הבודקים בקיאות, ידע והבנה בסיסית והן משאלות או פרטי בחינה, המבוססים על ביצועי הבנה ועל מגוון כישורי חשיבה מסדר גבוה ושאלות עמ"ר (ערכים, מעורבות, רלוונטיות).
- **שאלות בתרבויות תבוססנה על שמיעת היצירות והתבוננות בפרטיטורה. אנו מבקשים להוביל למצב בו החוויה המוסיקלית - האזנה ליצירה, שפת המוסיקה וסמליה - תוביל את התלמידים לביסוס תשובתם על הבנה מעמיקה של התופעות המוסיקליות השונות ולא רק על שליפה מהזיכרון.**
- במתווה תכנית הלימודים ואופן ההערכה ביחידה הבית ספרית ניתן להוסיף תכנים ייחודיים בכפוף לקבלת אישור הפיקוח: **בחירת נושא מתוך מגוון קיים ע"פ נטיית הלב של צוות המגמה, המרת היחידה הבית ספרית ביחידה נוספת של הרכבי הביצוע המושתתת על אלס וכיוצ"ב או בניית תכנית ייחודית שתאפשר ביטוי עצמי של המורים ומרכזי המגמות מתוך מתן מקום ליצירתיות ולדגשים שהמגמה מבקשת להוביל.**
- במסגרת כוונתנו לעודד למידה חווייתית, לטפח למידה שמקשרת בין התוכן הלימודי לבין היבטים אישיותיים ואישיים, וכן מתוך רצון להיות רלבנטיים בחומרי הלימוד הנלמדים ולהתייחס לרב תרבותיות, הקיימת בחברה הישראלית, אנו נמשיך בפיתוח והטמעה של יחידות התמחות לבחירה, שתהיינה חלק מהבחינה החיצונית ותחלפנה פרקים מתוך חומרי הבחינה הקיימים. בנוסף אנו עובדים על פיתוח חומרי למידה ופיתוח מקצועי, על מנת שמורים יוכלו להתפתח בכיוונים אילו. כיום, יחידות התמחות הקיימות הן מוזיקה קלאסית אמנותית, ג'אז, **ופופ/רוק**. מטרתנו להוסיף שני תחומי התמחות נוספים: **מוזיקה יהודית, מוזיקה ערבית**. נעדכנכם בהמשך בהתקדמות התהליך.
- בינת השטח, "שטח מלמד את השטח" (רפלקציה חוזרת בעקבות השתלמות, תובנות ופיתוחים של רכזים ומורים), הגדלת מאגרי היצירות המנותחות ע"פ פורמט אחיד המבוסס על ניתוח מורים ורכזים.
- הגדלת מאגר חומרי הלימוד ביוזמת הפיקוח וגיבוש שפה אחידה של החומרים בהרמוניה.
- הרחבת היקף לימודי מוסיקה בחטיבות הביניים, כמענה על הצורך של תלמידים ללימודי מוסיקה וכמענה על הצורך של המערכת באיתור תלמידים, קיום הרכבי ביצוע, לימודי תאוריה והאזנה על מנת להכין את התלמידים טוב יותר ללימודי המוסיקה במגמה.
- הכנסת הכתבות קצב למבחן המקוון.
- בדיקת היתכנות של פתיחת השתלמות מקוונת ללימוד תוכנות תיווי, על מנת שנוכל ליישם את כתיבת התווים במבחן המקוון.
- אנו שבים ומדגישים את חשיבות טיפוח הקשר בין מגמות המוסיקה ובין הקונסרבטוריונים / מרכזי המוסיקה ביישוב, ונפעל במשותף להעמיקו (**מצ"ב מסמך ההסדרה בין מגמות מוזיקה לקונסרבטוריונים**).

מתווה תכנית הלימודים במוזיקה ואופני הערכה בשנת תשע"ח

מודל הלימודים במגמת המוזיקה:

נושאים בהערכה בית ספרית (50%)	נושאים בהערכה חיצונית (50%)
<p><u>יחידה בי"ס - 14%</u> עבודת חקר / PBL / אירוע הצגת תוצרים / תיק עבודות</p> <p><u>הרכב ביצוע - 14%</u> קונצרט ומשוב ע"פ מחוון</p> <p><u>הרמוניה - 6%</u> כתיבת פסוק ב4 קולות</p> <p><u>פיתוח שמיעה - 6%</u> הכתבות ושירה מתווים</p> <p><u>האזנה למוסיקה 5%</u> חלק משלים לתרבויות ליבה</p> <p><u>האזנה למוסיקה 5%</u> חלק משלים ליחידת ההתמחות</p>	<p><u>תורת המוזיקה – ליבה - 20%</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • 15% עיוני • 5% מעשי- מעשה יצירה, כתיבה הרמונית ופיתוח שמיעה (התייחסות למקורות, ליצירתיות וליישום ידע תיאורטי) <p><u>תרבויות - ליבה - 15%</u></p> <p><u>יחידת התמחות - 15%</u> מוסיקה מערבית/ ג'אז</p> <ul style="list-style-type: none"> • עיוני 10% - (תורת המוסיקה +תרבויות בתחום ההתמחות) • מעשי 5% - מעשה יצירה, כתיבה הרמונית ופיתוח שמיעה (התייחסות למקורות, ליצירתיות וליישום ידע תיאורטי)

לפירוט תכנית הלימודים במגמת המוזיקה: [לחץ כאן](#)

מסגרת השעות השנתית והסמסטריאלית עבור מגמת המוזיקה – מינימום:

ש"ש	כיתה י"ב	ש"ש	כיתה י"א	ש"ש	כיתה י'
2	תורת המוזיקה	2	תורת המוזיקה	2	תורת המוזיקה
2	תרבויות המוסיקה	2	תרבויות המוסיקה	2	תרבויות המוסיקה
2	נושא בית ספרי	2	נושא בית ספרי	2	נושא בית ספרי
2	הרכבי ביצוע *	2	הרכבי ביצוע *	2	הרכבי ביצוע *
1	שיעור נגינה *	1	שיעור נגינה *	1	שיעור נגינה *
1	שיעור ליווי *	1	שיעור ליווי *	1	שיעור ליווי *
2	עבודה עיונית נלווית לביצוע *	2	עבודה עיונית נלווית לביצוע *	2	עבודה עיונית נלווית לביצוע *
12		12		12	סה"כ

* יתקיימו בקמפוס המקביל

למרות זאת יש להקפיד על כמה עקרונות יסוד:

- הרכבי ביצוע יינתנו משך כל שנות הלימוד, ניתן לפצל שעות אלו בין המגמה לבין הקמפוס המקביל.
- במגמות גדולות: בנושא הבית ספרי ניתן לפצל את קבוצת הלמידה- מינימום שעה שבועית אחת לתלמיד בנושא הבית ספרי.
- מומלץ כי תתקיים חובת לימוד נגינה אינדיבידואלית משך כל שנות הלימוד במגמה.
- משך הזמן המומלץ ליחידות הליבה הינו 3 סמסטרים,

בחינת בגרות מוזיקה במועד קיץ תשע"ח

בחינות הבגרות הארצית:

בחינת הבגרות בקיץ תשע"ח תתקיים במתכונת בחינת הבגרות שהתקיימה בתשע"ז, בחינת בגרות ארצית אחידה ובמועד אחד לכלל תלמידי מגמות המוזיקה בישראל. בחינה זו תהיה בפורמט מקוון באמצעים טכנולוגיים המפותחים במט"ח ותהיה זהה במתכונתה לבחינה שהתקיימה בקיץ תשע"ז.

במהלך תקופת ההטמעה (שתימשך גם בשנת תשע"ח) בחינת הבגרות תיכתב בשתי גרסאות (גרסת נייר וגרסה מקוונת), על כל המורכבות והמגבלות שבכך.

בחינת הבגרות הארצית תהיה בהיקף של 50% ותכיל שלושה שאלונים:

- שאלון ליבה תורת המוזיקה.
 - שאלון ליבה תרבויות המוזיקה - מתוך מאגר שאלות נתון מראש, מאגר השאלות יישלח במהלך חודש ספטמבר תשע"ח.
 - שאלון יחידת ההתמחות (מוזיקה קלאסית אמנותית/ג'אז) במהלך חודש ספטמבר תשע"ח.
- פופ-רוק)

היקף הזמן של כל שאלון יהיה 60 דקות עבור כל שאלון (ובסך הכול שלוש שעות עבור הבחינה כולה).

[בחינה מותאמת לבעלי לקויות למידה – למסמך הנחיות המזה"פ לחץ כאן](#)

הטמעת מודל ההיבחנות החדש:

היערכות לבחינת הבגרות הארצית תעשה בכמה מישורים כמפורט:

- הסתגלות למודל ההיבחנות המקוון הן ברמת אחראי התקשוב הבית ספרי והן ברמת ההסתגלות האוריינית של כל תלמיד ותלמיד.
- בחינות תרגול – 2 בחינות ובחינת הדמיה ארצית.
- העברת חומרי למידה, כולל מיקוד לרמת הבחינה.
- כתיבת חומרי למידה מאושרים.

בחינת הבגרות בתשע"ח תיבדק ע"י מרכזי/ות המגמות כפי שהיה בתשע"ז.

באחריות מרכזי/ות המגמות והמרכזים הפדגוגיים בבתי"ס לדווח את ציוני הבחינה החיצונית וההערכה הפנימית.

הנחיות בדבר טופסי דיווח יימסרו בהמשך, בהתאם להנחיות אגף הבחינות במשרד החינוך.

רסיטל בגרות תשע"ח

פרטים ונהלים לרסיטל חיצוני בהיקף של 5 יח"ל בלבד

תקצוב מגמות המוזיקה

תקצוב מגמות המוזיקה בתשע"ח יהיה בהתאם לתקצוב החדש אשר אושר כבר בשנת הלימודים תשע"ז. התקצוב ייקבע בהתאם למספר התלמידים הלומדים במגמת המוזיקה ויעמוד על 0.34 ש"ש לכל תלמיד במגמה.

התקצוב יועבר בהתאם לדיווח מרכז/ת המגמה והנהלת ביה"ס בטופס "ממשק נתוני מגמת המוזיקה".

מצ"ב הקישור לממשק

השכלה כללית

עפ"י מדיניות משרד החינוך החל משנה"ל תשע"ה תחול בחטיבה העליונה חובת למידת מקצועות להשכלה כללית – חובת למידה, אשר מהווה תנאי לזכאות לתעודת בגרות.

יזמה זו פותחת בפנינו חלון הזדמנויות ייחודי להעניק שיעורי העשרה במוזיקה לתלמידי החטיבה העליונה, ובכך ליצור אצל התלמידים עניין וסקרנות להכרת תחומי מוזיקה שונים, שיהוו תשתית תרבותית, אמנותית ובנוסף יקרבו אותם לחבריהם במגמות המוזיקה.

מעורבות אישית וחברתית

תחום המוזיקה מטבעו הוא תחום המתקיים מתוך דיאלוג הדדי עם חברה וקהילה.

מורים למוזיקה הם מובילי דרך בעשייה חברתית וקהילתית, והתלמידים משתתפים במהלך השנה באירועים קהילתיים רבים הן בביה"ס והן ביישוב.

- התלמידים הלומדים בקונסרבטוריונים יקבלו הכרה על פעילותם והופעותיהם הקהילתיות – תגמול של 30 שעות.

- החל משנת תשע"ז הוכרו תכניות נוספות בנושא מעורבות חברתית למגמות המוזיקה – [לפרטים לחץ כאן](#)

מידע ואתרי שיתוף ברשת

נושא הפדגוגיה הדיגיטלית הינו תחום משמעותי ההולך ומתרחב בהובלת המזכירות הפדגוגית בכל תחומי הדעת. אנו מברכים על הכלים הדיגיטליים, שמאפשרים לנו לפתח מאגרי ידע ולהעמידם לרשות המורים במספר מוקדים: **פורטל התוכן של המזכירות הפדגוגית**, **אתר מפמ"ר מוזיקה**. מאגרים אלה ימשיכו להתפתח ולהתרחב גם בתשע"ח.

בשנה הקרובה תיפתח גם **סביבה מקוונת בנושא "למידה מבוססת פרויקטים" במוזיקה**, שתציע מקורות מידע, דרכי הוראה, למידה והערכה וכן תכנית מקוונת ללימודי הרמוניה ביחידת הליבה.

השתלמויות, כנסים וימי עיון במוסיקה

השתלמויות תשע"ח

1. השתלמות מקוונת ב"למידה מבוססת פרויקטים" – PBL
2. השתלמות מקוונת בלמידת חקר
3. השתלמות מקוונת ב"תלקיט"
4. השתלמות מקוונת – אנאליזה של מוזיקה פופולארית

חובה על כל מגמה לשלוח לפחות נציג אחד להשתלמויות 1-3.

מועדי ההשתלמויות יפורסמו באמצעות הדוא"ל

לשמור את היום

להלן פירוט מועדי אירועים מרכזיים בשנת הלימודים:

- אוגוסט, ספטמבר 2017 - שליחת שאלון סקר למילוי ע"י מורים ורכזים
- נובמבר 2017 - בחינת תרגול מס' 1 – תואמת למבנה בחינת הבגרות
- 14/12/2017 - יום עיון רכזי מגמות – מקום ההתכנסות יפורסם בהמשך
- פברואר 2018 - בחינת תרגול מס' 2 – תואמת למבנה בחינת הבגרות
- 06/03/2018 - יום מגמות בתזמורת הפילהרמונית הישראלית
- 11/03/2018 - כנס הרכבי מגמות במכללת לוינסקי
- 21/03/2017 - "פסיפס ישראלי – מאלפים לאלופים"
- מרץ, אפריל, מאי 2018 - כנסי הרכבי מגמות ברחבי הארץ. פרטים יפורסמו במהלך ספטמבר
- 23/04/2018 - יום מגמות עם התזמורת הסימפונית ראשל"צ ותזמורת הנוער הלאומית
- 16/04/2018 - בחינת הדמייה ארצית בשעה 09:00
- מאי-יוני 2018 - תחרות מצטיינים ב"אלמא"
- 21/06/2018 - בחינת בגרות ארצית מקוונת
- 05/07/2018 - יום עיון רכזי מגמות במכללת לוינסקי

הצגת תוצרים במסגרת כינוסי הרכבים

אנו מבקשים להיערך לכינוסי הרכבים במסגרתם ניתן יהיה ליהנות מפירות הלמידה והיצירה של תלמידיכם- בינת השטח במיטבה.

החל מהשנה תתבקש **כל מגמה** לשלוח בשלב ראשון הרכב מייצג אחד מהמגמה לכנס. פירוט מועדי הכנסים ישלח באמצעות הדוא"ל.

צוות הפיקוח וההדרכה על לימודי המוזיקה תשע"ח

שם	תפקיד	טלפון נייד	מייל
בצלאל קופרווסר	מפמ"ר מוזיקה	050-3199367	betsalelku@education.gov.il
איילה רייכרט	ממונה על ת"ל ומפקחת על המוזיקה ממ"ד	050-6282468	ayalare2@education.gov.il
ד"ר תייסיר חדאד	מפקח על המוסיקה והאמנויות במגזר הערבי	050-6282878	taissirha@education.gov.il
בלאל בדארנה	מדריך מוסיקה ואמנויות במגזר הבדואי	053-4666167	belal@tzafonet.org.il
סנאא פדול	מפקחת אמנויות במגזר הדרוזי	050-7836109	belal@tzafonet.org.il
רן נחום	מדריך מרכז ארצי	054-5632167	ran.nachum@gmail.com
נועם יעקובי	מדריך ארצי – קונסרבטוריונים, מודל מוזיקלי יישובי, נושאים דיגיטליים מקוונים	052-2805628	y-noam@bezeqint.net
רון אתר	מדריך ארצי בתחום ההערכה החלופית	050-9455561	musicronmusic@gmail.com
אביטל ברנר	מדריכה ארצית למגמות בחינוך החרדי	052-6242624	talyb364@gmail.com
יורם אילן	מדריך בתחום יחידות התמחות ג'אז, פופ/רוק	054-9798222	yoramilan@gmail.com
מרב ברנר	מדריכה ארצית למגמות בחמ"ד	052-4664834	brenerim@gmail.com

צוות הפיקוח שמח ללוות אתכם במסגרת פגישות אישיות, מחוזיות והשתלמויות

בברכה,

בצלאל קופרווסר
 מנהל תחום דעת מוזיקה
 וצוות הפיקוח על הוראת המוזיקה